

Carta kuu uu n-kidava'a Spalu nuu ñayiu Corinto

*Kidava'a Spalu nuu ñayiu ka jandixa Jesucristu
ñuu nani Corinto*

¹ Mee-da, Spalu, xaxe'e xa da n-juini Ianyuux, kuu-da iin se n-tunda'a Jesucristu. Xi'in ñani-ro Timoteo, kidava'a-da carta ya'a nuu ñayiu ka jandixa Ianyuux ñuu nani Corinto. Diuni kidava'a-da nuu ntdaa ñayiu n-kaxí Ianyuux xn-daxio nitu'u distrito Acaya. N-kida diin ña'a Ianyuux mee-n, xa kada koio-n xa juini mee-ia. ² Na taxi Taa-ro Ianyuux xi'in Xto'o-ro Jesucristu xamani-ia nuu-n, te na kada-ia xa kutuu va'a koio-n.

Kue'e vida n-ya'a Spalu

³ Na kuta'u-ro Ianyuux. Taa Xto'o-ro Jesucristu kuu-ia. Nani kundau ini iin seyii da'ya-s, dani kundau ini ña'a Ianyuux mee-ro. Nujuuin-ia diñi-ro xa taxi-ia tnu'u kanu ini. ⁴ Dava'a nga xa ya'a-da, te taxi-ia tnu'u kanu ini. Taxi-ia tnu'u kanu ini mee-da, xa kua'a-da xa juña'a-da tnu'u kanu ini nuu inka ñayiu. Dava'a nga xa io xa ya'a koio mee-i, te kua'a-da xa juña'a-da tnu'u kanu ini nuu mee-i, xaxe'e xa n-taxi Ianyuux tnu'u kanu ini nuu mee-da. ⁵ Kue'e vida n-ya'a Cristu, te xaxe'e xa kunduu-da xi'in Cristu, kue'e vida ya'a mee-da tuku. Ko nujuuin Cristu diñi-da xa taxi-ia tnu'u kanu ini, xa kundee ini-da. Nani ya'a-da xa ya'a ka-da kue'e vida, dani taxi-ia xa taxi ka-ia kue'e

tnu'u kanu ini, xa kundee ini-da. ⁶ Kue'e vida ya'a mee-da, xa kutuu koio mee-n xi'in Ianyuux kuia ma jin ndi'i. Te nujuiin-da diñi-n, xa taa-da tnu'u kanu ini, xa kunduu na'i koio ka-n xi'in Ianyuux. Nujuin Cristu diñi mee-da, xa kada-ia xa kundee ini mee-da, te kunujuin-ia diñi mee-n, xa kada-ia xa kundee ini koio mee-n. Du'a kutuu va'a koio mee-n xi'in Ianyuux kuia ma jin ndi'i. Te du'a kundee ini koio-n hora kue'e vida ka ya'a mee-n ná kue'e vida ka ya'a mee-da. ⁷ Xndaxio-da kue'e confianza nuu-n. Xna'a-da xa nani ka kunduu-n xi'in-da hora kue'e vida ka ya'a-da, dani ka kunduu-n xi'in-da hora ka tnii-da tnu'u kanu ini taxi Ianyuux.

⁸ Ñani-da ku'a-da, juini-da xa kutnuni ini koio-n xa yo kue'e vida n-ya'a-da hora n-xo tuu-da Asia. Kue'e xa kue'e vida n-ya'a-da. Nde n-xee xa ña n-kundee ini ka-da, te n-xani ini-da xa kuú-da. ⁹ N-ka xo na'a-da xa io xa kuú-da xaxe'e xa kunduu-da xi'in Cristu. Ko du'a n-kuu xa koo-da confianza nuu Ianyuux. Ia nadandoto ndiyí kuu-ia. ¹⁰ Xá n-dakaku ña'a-ia, te vitna dakaku ña'a-ia, xa du'a ma kuú koio-da. Te xndaxio-da confianza nuu-ia xa dani dakaku ña'a-ia. ¹¹ Mee-n tuku, kua'a-n xa chindee ña'a-n. Kajan ta'u koio-n xaxe'e-da. Nux kue'e-n na kajan ta'u xaxe'e-da, dani kue'e-n juña'a koio xa n-kuta'u-n nuu Ianyuux hora dakaku ña'a-ia.

Nakuenda n-kukuee Spalu xa ji'in-s ñuu Corinto

¹² Io iin xa kida xa yo kuvete-da. Ña tuu nax tekuechi ña'a anu-da. Meni xava'a n-ka kida-da ñuñayiu ya'a, ña n-ka danda'u ña'a-da ni mee-n ni inka ñayiu. N-chindee ña'a Ianyuux xa du'a

xtuu-da. Ñadu xaxe'e xa va'a ka xani ini mee-da, kuu xaxe'e xa n-taxi Ianyuux xamani-ia. ¹³ Kaxi kaxi kidava'a-da nuu-n, xa ka'u koio-n, te kutnuni ini koio-n tnu'u-da. Juini-da xa kutnuni ini va'a koio-n. ¹⁴ Na n-xo tuu-da xi'in-n, n-ka kixe'e-n xa kutnuni ini-n xa ja'an-da, xa kida-da, ko dava ni. Juini-da xa va'a ka kutnuni ini koio-n. Ki'u na ndixi Xto'o-ro Jesucristu, te juini-da xa kua'a-n xa ja'an va'a koio mee-n xaxe'e mee-da, ná ja'an va'a koio mee-da xaxe'e mee-n. ¹⁵ N-xo na'a-da xa kuvete koio-n nux kotoni'ni ña'a-da. Xijan kuu xa n-xani ini-da xa xee-da ñuu mee-n ki'na nuu. Te du'a kuvete koio-n xa kotoni'ni ña'a-da uu vuelta. ¹⁶ N-xani ini-da xa ki'na ka mee-n kotoni'ni ña'a-da, hora na ya'a-da xa ji'in-da Macedonia. Te dada kotoni'ni ña'a-da inka vuelta, hora na ndixi-da xa n-xe'en-da Macedonia. Nux du'a n-kuu, te n-ka kua'a-n xa chindee ña'a-n xa ji'in-da Judea. ¹⁷ ¿Ka xani ini-n xa n-juini-da xa danda'u ña'a-da u? ¿Ka xani ini-n xa uu tnu'u-da io a? Ña ndaa. Ñatu ja'an mee-da ná ka ja'an ñayiu ña ka jandixa Cristu, ñatu ja'an-da "joon" ni ña ja'an-da "ñ'a'a" idini vuelta. ¹⁸ Nani ja'an Ianyuux, dani ja'an mee-da. Nux ja'an-ia "joon", te "joon" kuu. Te nux ja'an-ia "ñ'a'a", "ñ'a'a" kuu. Te du'a ja'an mee-da tuku. ¹⁹ Mee-da xi'in Silvanu xi'in Timoteo, n-ka kachitnu'u-da tnu'u va'a Jesucristu nuu-n. Jesucristu kuu Da'ya Yii Ianyuux, te mee-ia, ñatu ja'an-ia "joon" ni ña ja'an-ia "ñ'a'a" idini vuelta. Nux iin xa ja'an-ia xa kada-ia, te du'a kida-ia. ²⁰ Chi kida Jesucristu ntidaa ná io ná jue'an ntidaa tnu'u n-taxi Ianyuux. Xijan kuu xa ja'an-ro xa du'a na koo! Xaxe'e Jesucristu xia'an-ro xa

n-kuta'u-ro nuu Ianyuux. ²¹ Kida Ianyuux xa kunduu-ro xi'in Cristu. Kida-ia xa ka kunduu mee-da xi'in-ia, te kida-ia xa kunduu koio mee-n xi'in-ia. N-kaxí ña'a-ia mee-ro, xa ku kuu-ro ñayiu mee-ia. ²² Kuu ná kuu xa n-dakeé tnuni ña'a Ianyuux xi'in iin sellu. Xá n-taxi-ia Espíritu Ii, xa kadatniu-ia anu-ro. Xi'in Espíritu Ii, n-taxi-ia tnu'u-ia, xa kutuu va'a-ro xi'in-ia.

²³ Na'a Ianyuux xa kida-da, te ja'an ndaa-ia xaxe'e-da nakuenda kuu xa ta xee ka-da Corinto. Xaxe'e mee-n ta xee ka-da, chi ña juini-da xa kudeen ña'a-da. Te io anu-da xa kuú-da nux ña ndaa ntidaa xa ja'an-da. ²⁴ Ñadu juini-da xa tax-nuni-da nuu-n xa jandixa koio-n. Chi va'a na'a-da xa ka jandixa-n Jesucristu te ka kunduu-n xi'in-ia. Xa juini-da kuu xa chindee ña'a-da, xa kuvete koio ka-n.

2

¹ Xaxe'e xa ña n-juini-da xa kudeen ña'a-da inka vuelta, n-xani ini-da xa ma xee-da Corinto vitna. Ña n-juini-da xa ku tnau ini ka-ro. ² Nux n-kida-da xa ku tnau ini koio mee-n n-kuu, te du'a kada-da xa ku tnau ini ñayiu ka kida xa kuvete mee-da. ³ Xijan kuu xa n-kidava'a-da nuu-n. N-juini-da xa kuvete-da xi'in-n hora na xee-da ijan, ña n-juini-da xa ku tnau ini-da xaxe'e-n. N-xio-da confianza nuu-n xa kuvete koio ntidaa mee-n hora kuvete mee-da. ⁴ Yo n-xo ndu ini-da te n-xo tnau ini-da, hora n-kidava'a-da carta ijan. Xa diko n-xo nda'i-da. Ko ñatu n-kidava'a-da xa ku tnau ini koio-n. N-juini-da xa jini koio-n nada xemani ña'a-da.

Io xa taxkanu ini-ro se n-kida xa u'u

⁵ Io iin se n-kida xa tnau ini-ro. Hora n-kida-s kuechi, n-kida-si xa tnau ini mee-da, te n-kida-si xa n-ka tnau ini ntdaa mee-n tuku. Ko ñatu juini-da xa kodo ka ja'an-da. ⁶ Na n-ka nataka-n, te n-ka kida u'u-n se ijan, ko vitna maxku kada u'u ka-n-si. ⁷ Vitna io xa taxkanu ini koio-n-si, xa juña'a koio-n tnu'u kanu ini nuu-s, xa maxku kuita ka anu-s. ⁸ Xijan-da nuu-n xa dande'a-n-si xa xandaa kuu xa xemani-n-si. ⁹ Xá n-kidava'a-da nuu-n, xa kototnuni ña'a-da, nux jandixa ña'a-n, a ña'a. ¹⁰ Taxkanu ini koio-n-si, te dani taxkanu ini mee-da mee-s. Na'a Cristu xa dava'a nga xa n-taxkanu ini-da, n-taxkanu ini-da xaxe'e mee-n. ¹¹ Xá n-taxkanu ini-da-si, xa maxku danda'u ña'a Satanás, chi va'a xini-ro nanda kidatniu-i.

Ñatu n-kundaa n-kuvatu anu Spalu

¹² Na n-xee-da ñuu nani Troas, xa juña tnu'u-da tnu'u Cristu nuu ñayiu ijan, te n-kida Xto'o-ro Jesús xa n-ka xeka va'a ñayiu jan tnu'u-da. Kuu ná kuu xa n-najaan-ia iin ye'e ka'nu nuu-da. ¹³ Ko ñatu n-xo kundaa n-xo kuvatu anu-da, xaxe'e xa ñatu n-nanitna'a-da xi'in ñani-ro Tito ijan. Xijan kuu xa n-kee-da Troas, xa ji'in-da Macedonia.

Ndaku-ro xaxe'e Cristu

¹⁴ Cristu Jesús kuu Ia kunxa'nu ka. Na kuta'u-da Ianyuux xa ndeka ña'a-ia nuu iin yujun ñayiu ka jandixa Cristu Jesús. Xaxe'e mee-da xite ni'na tnu'u-ia nitu'u lado, ná xite ni'na iin diko vidi xe'en. ¹⁵ Chi mee-da kuu diko duxa doko Cristu nuu Ianyuux. Te nani xite ni'na diko jan nuu ñayiu dakaku-ia, dani xite ni'na nuu ñayiu ma dakaku-ia. ¹⁶ Nuu ñayiu ña ka jandixa Cristu, diko ka'ni ñayiu ka kuu-da. Ko nuu ñayiu ka jandixa Cristu, diko

kada xa kutuu va'a koio-i ka kuu-da. ¿Te jundu ka kuu mee-da xa du'a koo? ¹⁷ Ñatu ka kuu mee-da ná ka kuu inka ñayiu, xa ka nadama-i tnu'u Ianyuux, xa ni'i koio-i xa ka juini mee-i. Mee-da kuu ñayiu ka kunduu xi'in Cristu. N-tunda'a ña'a Ianyuux, xa juña'a-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu. Ka ja'an-da xi'in xandaa, te xini-ia ntidaa xa ka kida-da.

3

In tratu xee

¹ Hora ja'an-da xa'a te, ¿ka xani ini-n xa kixe'e-da xa najuen tnu'u-da mee-da inka vuelta? ¿Io xa dande'a ña'a-da iin tutu ja'an xa ñayiu va'a kuu-da u? ¿O io xa kajan-da xa kadava'a koio mee-n tutu jan xaxe'e-da u? Chi du'a ka kida dava ñayiu. ² Mee-n ka kuu tutu ja'an va'a xaxe'e-da nuu ñayiu. Xá n-kida Ianyuux xa va'a xemani ña'a-da. Te ntidaa ñayiu xini xa'a, te ka'u-i tutu jan. ³ Mee-n ka kuu tutu n-kidava'a Cristu. Mee-da, diko ni n-ka kachitnu'u-da tnu'u va'a-ia. N-kidava'a Cristu tnu'u-ia anu-n. Xi'in tinta ña n-kidava'a-ia, n-kidava'a-ia xi'in Espíritu Ii. Te Espíritu Ii kuu Espíritu Ianyuux Ndito. Ña n-kidava'a-ia nuu yuú, n-kidava'a-ia xiti anu ñayiu.

⁴ Xaxe'e xa jandixa-da Cristu, io-da confianza nuu Ianyuux xa du'a kuu. ⁵ Meni mee-da, ña kua'a-da xa kada-da ni iin. Ntdaa xa kida-da, kida-da xaxe'e xamani Ianyuux. ⁶ N-kida Ianyuux iin tratu xee, te dada n-kida-ia xa juña'a mee-da tnu'u va'a jan nuu ñayiu. Ñadu xa io xa jandixa-ro tnu'u ta'u tniu Moisés, kuu xa kada-ro xa juini Espíritu Ianyuux. Chi tnu'u ta'u tniu Moisés kida

xa kuú-ro xi'in kuechi-ro, ko kida Espíritu Ianyuux
xa kutuu va'a-ro xi'in Ianyuux kuia ma jin ndi'i.

⁷ Na n-tnii Moisés tnu'u ta'u tniu, tnu'u n-kidava'a Ianyuux nuu uu yuú ijan, te ndii xa ndii nuu Moisés. Ndii nuu-s xaxe'e xa n-nanitna'a-s xi'in Ianyuux. Te xaxe'e xadiñu jan, ñia n-kua'a ñayiu Israel xa kunde'a koio-i nuu-s. Ko dada, kuee ni kuee ni n-xe ndi'i xadiñu jan. Na n-tnii Moisés tnu'u ta'u tniu, n-xia'an-si xa n-kuta'u-s nuu Ianyuux. Te tnu'u ta'u tniu kida xa kuú koio ñayiu xi'in kuechi-i. ⁸ Mee-ro, xá n-ka tnii-ro tnu'u taxi Espíritu Ii. Te yo va'a ka xa va'a ka tnu'u taxi Espíritu Ii dada tnu'u ta'u tniu n-tnii Moisés. Xijan kuu xa xia'an-ro xa n-kuta'u-ro nuu Ianyuux. ⁹ Va'a xa va'a tnu'u ta'u tniu, ko kida tnu'u ta'u tniu xa kuú koio-ro xi'in kuechi-ro. Va'a ka xa va'a ka xa ja'an Ianyuux xa ña tuu na kuechi-ro io, xaxe'e xa jandixa-ro tnu'u va'a Jesucristu. ¹⁰ Yo va'a tnu'u ta'u tniu, ko ná kuu xa ñatu xiniñu'u ka, nux dadavatna'a-ro xi'in tnu'u va'a Jesucristu. ¹¹ Chi nux va'a xa vax ndi'i, yo va'a ka xa nuncas ma jin ndi'i.

¹² Xaxe'e xa ka xini-da xa du'a kuu, xijan kuu xa ñatu ka kujanuu-da xa ja'an kaxi-da. ¹³ Ñatu ka kida mee-da ná n-xo kida Moisés, xa n-xo dada'u-s nuu-s iin da'ma, xa maxku jini koio ñayiu Israel xa vax ndi'i xadiñu nuu-s. ¹⁴ Ko ñayiu jan, ñatu du'a n-ka kutnuni ini-i. Te nde vitna, hora ka ka'u ñayiu Israel tnu'u ta'u tniu, te kuu ná kuu xa dani da'u nuu-i da'ma jan, xa ma kutnuni ini koio-i. Chi io xa jandixa iin ñayiu Cristu, te dada dita Cristu da'ma jan. ¹⁵ Nde vitna, ñatu ka kutnuni ini-i. Ka ka'u-i tnu'u ta'u tniu n-xia'an Ianyuux nuu Moisés, ko

ñatu ka kutnuni ini-i nax ja'an. ¹⁶ Ko nux jandixa iin ñayiu Xto'o-ro Jesucristu, te xikojuiin da'ma jan nuu-i. ¹⁷ Te iin nuu kuu Xto'o-ro Jesucristu xi'in Espíritu Ii. Iin ñayiu, nux kidatniu Espíritu Xto'o-ro Jesucristu anu-i, te du'a tuu va'a-i xi'in Ianyuux. ¹⁸ Xijan kuu xa ntdaa mee-ro, ñatuka da'u nuu-ro da'ma jan. Kuu-ro ná kuu iin spejo nuu kixee dindu'a Ianyuux te xeye'e nuu inka ñayiu. Te diuni, dama ña'a-ia mee-ro. Tnii-ro xa tnii-ro xadiñu-ia, te du'a dama ña'a-ia mee-ro, xa ku kuu-ro ná kuu Cristu. Xa'a kuu xa kida Espíritu Xto'o-ro Jesucristu.

4

¹ Xaxe'e xa n-kundau ini ña'a Ianyuux mee-da, n-ta'u tniu-ia xa daña juña tnu'u tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, te xijan kuu xa ña kuita anu-da. ² Daxio-da ntdaa xa yida'u, xi'in ntdaa xa kada xa kujanuu-da nuu ñayiu xi'in nuu Ianyuux. Ña danda'u-da ñayiu, ñatu dama-da tnu'u Ianyuux. Ka xini ntdaa ñayiu xa ja'an-da xandaa, te ja'an ndaa anu-i xa kuu-da se ja'an xandaa. Te na'a Ianyuux nax kida-da, te teku-ia nax ja'an-da. ³ Xian tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu. Nux ñatu ka kutnuni ini ñayiu tnu'u jan, kuu xaxe'e xa ña ka juini-i xa jandixa-i Cristu. ⁴ Xaxe'e xa ña ka juini-i, te xadi kui'na anu-i, xa maxku kutnuni ini koio-i tnu'u Jesucristu. Taxnuni kui'na nuu ñuñayiu vitna, te kida-i xa ñatu ka xini ñayiu xa n-kida Cristu xaxe'e-ro. Ia kunxa'nu ka kuu Cristu, te ná kuu iin xa diñu xa diñu kuu tnu'u va'a-ia. Ko ñatu ka xini ñayiu xa n-tunda'a Ianyuux Cristu, xa taxnuni-ia nuu ntdaa xa io, ñatu ka

xini-i xa nani kuu Ianyuux dani kuu Cristu tuku.

⁵ Ñatu kachitnu'u-da tnu'u Jesucristu, xa kunduu koio-n xi'in mee-da, kachitnu'u-da tnu'u Jesucristu, xa kunduu koio-n xi'in mee-ia. Jesucristu kuu Xto'o-ro, te mee-da ka kuu se xinokuechi nuu mee-n, xaxe'e xa xemani-da Jesús. ⁶ Ná n-ta'u tniu Ianyuux xa ndii ngandii nuu nee, xa kua'a-ro xa kunde'a-ro xa io ñuñayiu ya'a, da n-tunda'a Ianyuux Cristu ñuñayiu, xa kua'a-ro xa jini-ro Ianyuux. Hora xini-ro nuu Jesucristu, xini-ro xadiñu Ianyuux, xini-ro xa Ia kunxa'nu ka kuu-ia, Ia taxnuni nuu ntdaa xa io.

Ñayiu ka jandixa Cristu kuu-ro

⁷ Xa n-xini-da xadiñu Ianyuux te xian tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, kuu iin xa va'a xa va'a xa ni iin ñayiu ña neva'a. Ná kuu kidi ñu'u ka kuu-da. Ña tuu na xadiñu mee-da. Meni xadiñu Ianyuux io. Na juña tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, ma jini koio ña'a-i mee-da, jini koio-i xa taxnuni Ianyuux kunxa'nu ka. ⁸ Juini kue'e vida ya'a-da, ko chindee ña'a Ianyuux xa kundee ini na'i-da. Juini kue'e xa da ndu ini ña'a, ko ñatu kuita anu-da. ⁹ Juini ka xini u'u ña'a-s, ko ñatu dandoo ña'a Ianyuux. Juini ka jantna'a-s xi'in-da, ko ma ka'ni ña'a-s. ¹⁰ Kiu xi'in kiu dava'a nga ñuu nuu tuu-da, kuu ná kuu xa xi'í mee-da ná n-xi'í Jesús. Ko n-nandoto Jesús, te kida-ia xa dani tuu ka mee-da. ¹¹ Xaxe'e xa kunduu-da xi'in Cristu Jesús, te kiu xi'in kiu ka juini ñayiu xa ka'ni ña'a-i. Hora xini ña'a ñayiu mee-da, xini-i xa kida Jesús xa tuu na'i ka mee-da ná tuu na'i ka mee-ia. ¹² Xijan kuu xa xi'í mee-da, xa kutuu va'a koio mee-n xi'in Ianyuux.

¹³ Ja'an tnu'u Ianyuux: "N-jandixa-r. Xijan kuu xa n-ja'an-r." Mee-da tuku. Io-da confianza nuu Ianyuux. Jandixa-da tnu'u va'a, tnu'u Jesucristu. Xijan kuu xa xian tnu'u-da tnu'u jan nuu ñayiu. ¹⁴ Xini-da xa ná n-nadandoto Ianyuux Xto'o-ro Jesús, dani nadandoto ña'a-ia mee-da tuku. Ndona'e ña'a-ia mee-da xi'in mee-n, xa kutuu-ro, nduu-ro, xi'in Jesús nuu tuu Ianyuux kuia ma jin ndi'i. ¹⁵ Kundee ini-da xaxe'e mee-n. Kundee ini ka-da, xa kue'e xa kue'e ka ñayiu tnii koio xamani Ianyuux. Te dada juña'a-i xa juña'a-i xa n-kuta'u-i nuu Ianyuux, xa ndadaka'nu-i xa ndadaka'nu ka-i mee-ia.

¹⁶ Xijan kuu xa ña kuita anu-da. Juini kue'e vida ya'a-da, te ñatuka kundee va'a yiki kuñu-da, ko ña kuita anu-da. Kiu xi'in kiu kida Ianyuux xa tuu va'a xa tuu va'a ka anu-da. ¹⁷ Juini kue'e vida ya'a-da vitna, ko ña kuu ná kuu iin xa vee, chi kida xa kutuu va'a-ro mee-n xi'in mee-da xi'in Cristu kuia ma jin ndi'i. Vax ndi'i xa ya'a-da kue'e vida, ko nuncas ma jin ndi'i xa kutuu va'a-da xi'in Cristu. Ná kuu iin xa kuta'u nga-da kuu, te ña tuu xa ka'nu ka. ¹⁸ Xijan kuu xa ñatuka xini-da nax io ñuñayiu. Xini-da nax io nuu tuu Cristu Jesús. Vax ndi'i ntadaa xa io ñuñayiu, ko nuncas ma jin ndi'i xa io nuu tuu Cristu Jesús.

5

¹ Ná kuu iin ve'e todo ñuñayiu ya'a, kuu yiki kuñu-ro. Xini-ro xa nux danaa koio-s ve'e jan, te nataxi Ianyuux iin ve'e xee andiu. Iin ve'e ña n-kidava'a nda'a ñayiu, iin ve'e nuu kutuu-ro kuia ma jin ndi'i. ² Nini tuu-ro ve'e ñuñayiu ya'a, xenu

ini-ro, chi kukajan ini-ro xa tnii-ro ve'e xee andiu.

³ Kuu ná kuu xa ndunu-ro da'ma xee, xa nuncas koo vichi-ro. ⁴ Vitna tuu-ro ve'e ya'a xa kuu yiki kuñu-ro, xenu ini-ro te kue'e vida ya'a-ro. Ñadu xa juini-ro xa dandoo-ro ve'e tu'u, chi juini-ro xa tnii-ro ve'e xee. Xini-ro xa iin kiu kuú-ro. Ko hora tnii-ro yiki kuñu xee, dada nuncas ma kuú ka-ro. Kutuu va'a-ro xi'in Ianyuux andiu kuia ma jin ndi'i. ⁵ N-kida tu'a ña'a Ianyuux mee-ro xa du'a kuu. Te xá n-taxi-ia Espíritu Ii, xa kutnuni ini-ro xa du'a kuu.

⁶ Xijan kuu xa ñatu kuita anu-da. Xa tuu na'i ka-da ñuñayiu ya'a, kuu xa ta xee ka-da ve'e xee. Na xee-da nde ijan, kutuu va'a-da xi'in Xto'o-da.

⁷ Ñuñayiu ya'a, jandixa-da-ia, ko ijan, jini-da-ia nuu xi'in nuu. ⁸ Xijan kuu xa ñatu kuita anu-da. Va'a ka xa ji'in-da xa kutuu-da xi'in Xto'o-da, dada xa kutuu ka-da ya'a. ⁹ Xijan kuu xa kida-da xa tna ini Xto'o-da. Nux kutuu ka-da ya'a, a kutuu-da xi'in-ia ijan, ko juini-da xa kada-da xa tna ini mee-ia. ¹⁰ Chi io xa kunujuiin-ro, ntdaa-ro, nuu Cristu. Ndadandaa ña'a-ia, na dande'a ña'a-ia ntdaa xa n-kida-ro na n-xo tuu-ro ñuñayiu ya'a. Nani n-kida-ro, dani tnii-ro. Kada-ia cuenta nuu iin iin-ro, nux n-kida-ro xava'a, a n-kida-ro xa ñatu xiniñu'u.

Maxku jantra'a koio ka-n xi'in Ianyuux

¹¹ Xijan kuu xa, xaxe'e xa xini-da xa io xa yu'u koio ntdaa ñayiu nuu Ianyuux, kidatniu-da xa naxino ini ñayiu xa jandixa-i Cristu. Xini va'a Ianyuux nax kida-da, te xini-da xa mee-n tuku, va'a ka xini-n nax kida-da. ¹² Ñadu xa inka vuelta ja'an va'a-da xaxe'e mee-da. Xa juini-da, kuu xa

kua'a koio mee-n xa ja'an va'a-n xaxe'e-da nuu se kui'a ja'an. Xnde'a-s nanda kaa-da, ko ña ka xini-s nax kuu anu-da. ¹³ Nux n-nduloko-da, nduloko-da xaxe'e Ianyuux. Nux va'a xani ini-da, va'a xani ini-da xaxe'e mee-n. ¹⁴ Xaxe'e xa xemani ña'a Cristu mee-da, kida-da ntdaa xa kida-da. Xini-da xa n-xi'í mee-ia xaxe'e ntdaa ñayiu, te xijan kuu xa kuu ná kuu xa ntdaa ñayiu n-ka xi'í. ¹⁵ N-xi'í-ia xaxe'e ntdaa ñayiu, xa ñayiu ka jandixa mee-ia, mayo ka-i kutuu koio xaxe'e mee-i, ko kutuu koio-i xaxe'e mee-ia. ¹⁶ Ñatuka ja'an-da nanda kaa iin ñayiu. Nde Cristu, juini tuku n-xani ini-da xaxe'e-ia, ko vitna va'a xini-da jundu kuu-ia. ¹⁷ Iin ñayiu, nux kunduu-i xi'in Cristu, xá n-ndada xee-ia-i. Ntdaa xa n-xo kuu-i xá n-ya'a. Xa kuu-i vitna, xa xee kuu.

¹⁸ Ntdaa xa'a n-kida Ianyuux. Xa ka kida ñayiu kuechi, kuu ná kuu xa ka jantna'a-i xi'in Ianyuux. N-tunda'a Ianyuux Cristu, xa kada-ia xa kutuu mani koio ñayiu xi'in Ianyuux. N-kida Cristu xa tuu mani mee-da xi'in Ianyuux, te n-tunda'a ña'a-ia xa juña tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ntdaa ñayiu, xa mee-i tuku kutuu mani koio-i xi'in Ianyuux. ¹⁹ Xa ja'an-da kuu xa'a. Na n-xi'í Cristu, n-kida Ianyuux xa kutuu mani Ianyuux xi'in ñayiu ñuñayiu. Nux jandixa iin ñayiu Cristu, te matuka kada kuenda Ianyuux kuechi-i. N-taxi Ianyuux tnu'u Jesucristu nuu mee-da, xa juña tnu'u-da nuu ntdaa ñayiu, xa kutuu mani koio ñayiu xi'in Ianyuux. ²⁰ Xijan kuu xa kuu-da bajadori n-tunda'a Ianyuux xaxe'e Cristu. Hora xian tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, kuu ná kuu xa mee Ianyuux ja'an nuu-i. Xaxe'e

Cristu xijan-da: “Maxku jantna'a koio ka-n xi'in Ianyuux.” ²¹ Cristu, nuncas ña n-kida-ia ni ñin kuechi. N-kida u'u Ianyuux Cristu, xa ma kuú mee-ro xi'in kuechi-ro. Xaxe'e xa kunduu-ro xi'in Cristu, te ja'an Ianyuux xa ña tuu na kuechi-ro io.

6

¹ Xá n-ka tnii-n xamani taxi Ianyuux. Ka kunduu-n xi'in Cristu Jesús. Kidatniu-da xi'in Ianyuux, xa kajan-da nuu-n xa kada koio-n xa kada koio ka-n xava'a. ² Ja'an tnu'u Ianyuux:
Va'a tiempo n-teku-r tnu'u-n.

Kiu ijan n-chindee ña'a-r,
xa kutuu va'a-n xi'in-r.

Te ja'an-da nuu-n xa vitna kuu tiempo va'a, te vitna kuu kiu chindee Ianyuux ñayiu, xa kutuu va'a koio-i xi'in-ia.

³ Kida-da xava'a, xa ni ñin ñayiu ma ndua xaxe'e ñin xa kida mee-da. Kida-da xava'a, xa ni ñin ñayiu ma kua'a xa kui'a ja'an-i xaxe'e tniu kida-da.

⁴ Ntdaa xa ka kida-da, juini-da xa dande'a-da nuu ñayiu xa Ianyuux kuu Xto'o-da te ka kida-da xa juini mee-ia. Juini kue'e vida ya'a-da, te kití ini ñayiu nuu-da, te ka xini u'u ña'a-i, ko kundee ini-da. ⁵ Juini ka janñaa-i, te ka chindi'u ña'a-i vekaa, ko kundee ini-da. Te kidatniu-da nde n-xiau loko-da, ko kundee ini-da. Juini ña tuu tiempo xa kidi-da, te n-xo xio-da doko, ko kundee ini-da. ⁶ Kida-da xava'a. Juini-da xa jini ka-da Ianyuux. Ndetu kuee-da nuu ñayiu. Va'a-da. Kidatniu Espíritu Ii anu-da. Xemani-da Ianyuux xi'in ñayiu. ⁷ Xian tnu'u-da xa kuu xandaa. Xi'in xa tax-nuni Ianyuux, kida-da xava'a. Te xi'in xava'a jan,

kuu ná kuu xa jantna'a-da xi'in ntdaa xa ña kuu xandaa. Jantna'a-da xi'in nda'a kua'a-da, xi'in nda'a datni-da, xa kundee-da. ⁸ Uun tnee xndaxio ñayiu xañu'u nuu-da, te uun tnee kui'a ka ja'an ña'a-i. Uun tnee tekuechi ña'a-i, te uun tnee ka ja'an-i xa se va'a kuu-da. Ka ja'an-i xa danda'u-da ñayiu, ko ja'an na'i ka-da tnu'u Ianyuux, tnu'u xandaa. ⁹ Ka ja'an ñayiu xa ña ka xini ña'a-i, ko va'a xini ña'a Ianyuux. Io-da xa kuú-da, ko na da tuu na'i ka. Ka xini u'u ña'a-i, ko ta ka'ní ña'a ka-i. ¹⁰ Juini tnau ini-da, ko kiu xi'in kiu kida Ianyuux xa kuvete-da. Juini kunda'u-da, ko xia'an-da xaxii Ianyuux nuu kue'e ka xa kue'e ka ñayiu. Juini ña tuu nax neva'a-da, ko xaxii-da kuu ntdaa xa io.

¹¹ Seyii, ñadi'i ñuu Corinto, ñani-da ku'a-da, xá n-ja'an kaxi-da nuu-n. Va'a xa va'a xemani ña'a-da mee-n. ¹² Ñatu ndi'u anu-da nuu-n. Ko mee-n, ndi'u anu-n nuu mee-da. ¹³ Ja'an-da nuu mee-n ná ja'an iin seyii nuu da'ya kuechi-s. Xijan-da xa juemani ña'a koio mee-n, ná xemani ña'a mee-da mee-n.

Ka kuu mee-ro veñu'u nuu tuu Ianyuux Ndito

¹⁴ Ná kuu uu ngutu ka yuku xa ña xika iin nuu-ti, kuu xa tuu-ro xi'in ñayiu ña kunduu xi'in Cristu. Maxku juejoon koio-n xa ku kuu iin nuu-n xi'in ñayiu ña jandixa Cristu. ¿Nanda kua'a xa kunduu iin ñayiu xika nuu kanda, xi'in iin ñayiu xika nuu nee? ¹⁵ Nani ñatu xani ini iin nuu Cristu xi'in kui'na, dani ña kua'a xa kani ini iin nuu ñayiu jandixa Cristu xi'in ñayiu ñatu jandixa-ia. ¹⁶ Ña kua'a xa veñu'u nuu tuu Ianyuux Ndito, ku kuu iin nuu xi'in santu n-kidava'a ñayiu. Io xa kutnuni ini

koio-n xa mee-n kuu nuu tuu Ianyuux Ndito. Ja'an tnu'u Ianyuux:

Kutuu-r xi'in ñayiu jan,

kaka mee-r me'ñu mee-i.

Ku kuu-r Ianyuux ka jandixa-i,

te ku kuu koio mee-i ñayiu xemani-r.

17 Dani ja'an tnu'u Ianyuux:

Maxku kada koio ka mee-n,

ná ka kida ñayiu ñatu ka jandixa ña'a mee-r.

Ku kuu koio mee-n ñayiu diin nuu mee-r.

Maxku tnii koio ka-n xa kui'a kaa.

Te dada kueka va'a ña'a mee-r mee-n.

18 Te ku kuu mee-r Taa-n.

Te ku kuu koio mee-n da'ya yi-r xi'in da'ya di'i-r.

Du'a ja'an Ianyuux taxnuni nuu ntdaa xa io.

7

1 Ñani mani-da, ku'a mani-da, xá n-tnii-ro tnu'u n-taxi Ianyuux. Xijan kuu xa na dandoo-ro ntdantu'u xa ja'an Ianyuux xa kui'a kaa. Na ku yu'u-ro nuu Taa-ro Ianyuux te kada-ro xa juini mee-ia, xa ndundoo yiki kuñu-ro xi'in xaxt-nuni-ro.

N-ka natu ini ñayiu Corinto kuechi-i

2 Kueka va'a ña'a-n xi'in ntdaa anu-n. Ña n-kida-da xa u'u nuu-n, ni ii-n-n. Ña n-kida-da xa na kada ii-n-n xa u'u, ña n-danda'u ña'a-da, ni ii-n-n. **3** Ñatu ja'an-da xa'a xa tekuechi ña'a-da. Xá n-ja'an-da xa xtuu-n anu-da. Io tu'a-da xa kuú-da xi'in-n a kutuu-da xi'in-n. **4** Io-da kue'e confianza nuu-n. Najuen tnu'u ña'a-da nuu ntdaa ñayiu. Juini kue'e vida ya'a-da, ko kuka'nu anu-da te yo kuvete-da xaxe'e-n.

⁵ Na n-kixee-da Macedonia, ña n-kua'a-da xa ndetatu-da. Kue'e vida n-ya'a-da. Ki'u xi'in ki'u ñayiu ña ka jandixa Cristu, n-ka jantna'a tnu'u-i xi'in-da. Te n-yu'u anu-da xaxe'e mee-n, xa nada ña'a ma jandixa koio ka-n. ⁶ Ko xia'an Ianyuux tnu'u kanu ini nuu ñayiu kuita anu. N-taxi-ia tnu'u kanu ini nuu mee-da, na n-kida-ia xa n-kixee Tito. ⁷ Kuka'nu anu-da, xaxe'e xa n-kixee Tito, ko dani kuka'nu anu-da, xaxe'e xa kuka'nu anu mee-s xaxe'e mee-n. N-ja'an-s xa ka kukajan ini-n xa jini ña'a-n. N-najani-s xa ka tnau ini-n. N-ja'an-s xa ka juini-n xa jandixa koio-n tnu'u-da. Te xijan kuu xa n-kuvete-da xa n-kuvete-da.

⁸ Juini n-kida-da xa n-ka tnau ini-n, xaxe'e carta n-kidava'a-da, ko n-ndoñu'u xa da kada-da. Juini n-tnau ini-da xaxe'e carta jan, ko ñatuka tnau ini-da vitna. Xini-da xa n-ka tnau ini-n, ko xaku ni kiu. ⁹ Vitna kuvete-da. Ñatu kuvete-da xaxe'e xa n-kida-da xa n-ka tnau ini-n. Kuvete-da xa hora n-ka tnau ini-n, n-ka natu ini-n kuechi-n nuu Ianyuux. N-juini Ianyuux xa tnau ini koio-n xaxe'e kuechi-n. Nux ña n-kidava'a-da n-kuu, te dani kutuu-n xi'in kuechi-n. ¹⁰ Xaxe'e xa n-ka tnau ini-n xaxe'e kuechi-n ná n-juini Ianyuux, n-ka natu ini-n kuechi-n nuu-ia, te n-dakaku ña'a-ia. Te du'a ñatuka ka tnau ini-n. Ñayiu ñatu jandixa Ianyuux, juini tnau ini-i, ko ñatu xiniñu'u, te dani kuú koio-i xi'in kuechi-i. ¹¹ Kunde'a koio-n nax n-ya'a. Xaxe'e xa n-ka tnau ini-n ná n-juini Ianyuux, n-ka kidatniu-n xa kada koio-n xava'a. N-ka ja'an ndaa-n xaxe'e-n. N-ka kití ini-n, te n-ka yu'u-n. N-ka kukajan ini-n xa jini ña'a-n mee-da ñika vuelta, te n-ka xio anu-n xa kada u'u-n se n-kida xa u'u. Xi'in ntdaa xa n-ka kida-n, xá

n-ka dande'a ña'a-n xa ka juini-n xa kada koio-n xava'a. ¹² N-kidava'a-da nuu mee-n, xa dande'a tna'a mee-n xa xandaa kuu xa kada koio-n ná n-ja'an-da. Te nde'a Ianyuux xa da kada koio-n. ¹³ Xijan kuu xa kuka'nu anu-da.

Kuka'nu anu-da, ko dani yo kue'e kuvete-da, xaxe'e xa kuvete Tito. N-ka chindee-n-si xa ñatuka yi ini-s, n-ka kida-n, ntdaa-n, xa ndetatu anu-s. ¹⁴ N-ja'an va'a-da xaxe'e mee-n, te n-ka kida-n xa ñatu kujanuu-da. Nani n-ja'an-da meni xandaa nuu mee-n, dani n-dande'a ña'a-n mee-da xa meni xandaa n-ja'an-da nuu Tito, hora n-ja'an va'a-da xaxe'e mee-n. ¹⁵ Yo va'a xemani ña'a Tito mee-n, xaxe'e xa naja'an-s nanda n-ka jandixa-n tnu'u-s. Ja'an-s xa ña n-ka kuxee ini-n, ja'an-s xa yo kue'e n-ka kukajan ini-n xa kada koio-n xava'a. ¹⁶ Kuvete-da. Io-da ntdaa confianza nuu-n.

8

Juña'a koio-n jundu ndoñu'u ka

¹ Ñani-da ku'a-da, juini-da xa jini koio mee-n xamani n-xia'an Ianyuux ñani-ro ku'a-ro xtuu do Macedonia. ² Juini kue'e xa kue'e vida ka ya'a-i, ko dani kuvete-i xa kuvete-i. Juini yo nde'e kunda'u-i, ko n-ka xia'an-i xa n-ka xia'an-i nuu ñani-ro xi'in ku'a-ro xtuu ñuu Jerusalén. ³ Ja'an ndaa-da xa n-ka xia'an-i ntdaa xa n-kua'a-i, te kue'e ka. ⁴ Ñatu n-xijan-da xa juña'a-i. Mee-i, yo n-ka xijan-i xa kada-da xamani xa juejoon-da xa mee-i tuku kundai koio xi'in-da, xa chindee-i ñani-ro ku'a-ro ndoñu'u ka. ⁵ N-xani ini-da xa ita'u ni xa juña'a-i, chi yo kunda'u-i. Ko ña'a. N-ka kukajan ini-i xa kada-i ntdaa xa juini Ianyuux. Ditna ka n-xia'an-i

mee-i nuu Ianyuux, te dada n-ka xio anu-i xa kada-i dava'a nga xa kajan mee-da. ⁶ Xijan kuu xa n-xijan-da nuu Tito xa chindee ña'a-s mee-n, xa daxinokava koio-n tniu n-ka kixe'e-n, na n-xo tuu-s xi'in-n. ⁷ Yo va'a ka kida-n ntidaa xa ka kida-n. Ka jandixa-n Cristu Jesús. Ka xian tnu'u-n tnu'u Jesucristu nuu ñayiu. Ka kutnuni ini-n tnu'u-ia, te ka kida-n xava'a. Ka xemani ña'a-n mee-da. Io xa tnii koio-n xa tnii koio ka-n xamani ya'a tuku, xa chindee koio-n ñani-ro ku'a-ro ka ndoñu'u ka.

⁸ Ñatu ta'u tniu-da nax juña'a-n nuu ñani-ro ku'a-ro Jerusalén. Diko ni juini-da xa jini koio-n nax n-ka kida ñani-ro ku'a-ro Macedonia. Nux xandaa kuu xa xemani-n ñani-ro ku'a-ro, io xa dande'an-yi xa xemani-n-yi. ⁹ Xá n-ka xini-n xamani Xto'o-ro Jesucristu. Ka xini-n xa juini n-xo tuu kuika-ia andiu, ko na n-kixee-ia ñuñayiu ya'a, te n-kunda'u-ia. N-kunda'u-ia xaxe'e mee-n, xa kutuu kuika koio mee-n andiu.

¹⁰ Xaxe'e mee-n, du'a kachitnu'u-da. Kuia n-ya'a-ro, va'a n-ka kixe'e-n xa nakueka koio-n xa juña'a-n. N-ka juini-n xa kada koio-n xa'a. ¹¹ Vitna daxinokava koio-n xa n-ka kixe'e-n. Nani n-ka xio tu'a-n xa kada-n, dani kada koio-n ná io ná jua'an. Kada koio-n ntidaa xa kua'a-n. ¹² Nux juini iin ñayiu xa juña'a-i, te kueka va'a Ianyuux dava'a nga xa io. Ñatu xijan Ianyuux xa juña'a-i xa ña tuu nax io.

¹³ Ñadu xa juini-da xa juña'a mee-n xa kutuu va'a koio inka ñayiu, te du'a kue'e vida ya'a koio mee-n. ¹⁴ Juini-da xa kua'a xa kutuu va'a koio mee-i, ná xtuu va'a mee-n. Vitna xtuu va'a mee-n, te ndoñu'u ka mee-i. Mee-n ka kua'a xa chindee-n-yi vitna, te inka kiu, na chindee ña'a mee-i mee-n.

Dani kutuu va'a koio mee-i, te kutuu va'a koio mee-n. ¹⁵ Kuu ná ja'an tnu'u Ianyuux: "Se n-xo nachii kue'e maná ña tuu nax ndoo ka, te se n-xo nachii ita'u ni, ña ndoñu'u ka-s."

Tito xi'in se ka kidatniu xi'in-s

¹⁶ Na kuta'u-da Ianyuux xa n-kida-ia xa nani ndu ini mee-da xaxe'e-n, dani ndu ini Tito xaxe'e-n. ¹⁷ Na n-xijan-da xa ji'in-s nuu-n, te n-xejoon-s. Ña n-kidajuela-da-s, ni ita'u ni. Ji'in-si xaxe'e xa ndu ini-s xaxe'e mee-n, te juini-s xa ji'in-s.

¹⁸ Tunda'a-da iñka ñani-ro xi'in Tito. Xian tnu'u-s tnu'u Jesucristu nuu ñayiu, te ntdaa ñayiu jandixa Cristu ka ja'an va'a xaxe'e-s. ¹⁹ Ñani-ro xi'in ku'a-ro ntdaa veñu'u Macedonia, nduku-s-si xa kunduu-s xi'in-da, hora kada-da xamani ya'a. Te xamani ya'a, kida-da xa jini koio ntdaa ñayiu xa Ia kunxa'nu ka kuu Ianyuux jandixa-ro. Diuni juini-da xa dande'a-da ntdaa ñayiu xa ka kida mee-n xava'a. ²⁰ Du'a ka kida-da, xa ma tekuechi ña'a ni iin ñayiu xa kida-da xa u'u, chi kue'e xa n-ka doko-i io. ²¹ Juini-da xa jini Ianyuux xi'in ntdaa ñayiu xa ka kida-da meni xava'a.

²² Te tunda'a-da iñka ñani-ro tuku. Kue'e vuelta xá n-xini-da xa juini-s xa kada-s xa juini Ianyuux. Va'a kida-s ntdaa xa kida-s. Io-s kue'e confianza nuu mee-n, te na'a-da xa va'a kadatniu-s xi'in-n. ²³ Tito, kuu-s se kunduu xi'in mee-da, kidatniu-da, nduu-da, xaxe'e mee-n. Uu ka ñani-ro, kuu-s se tunda'a ña'a ñani-ro veñu'u ya'a. Ka kidatniu-s xa koo koio ntdaa ñayiu xañu'u nuu Cristu. ²⁴ Xijan kuu xa kueka va'a koio-n-si. Dande'a koio-n ñani-ro ku'a-ro, xa ndaa xa xemani va'a-n ñayiu

xi'in Ianyuux. Du'a kutnuni ini koio-s nakuenda ja'an va'a-da xaxe'e-n.

9

Kuvete koio-n hora xia'an-n iin xa ndoñu'u ñayiu

¹ Ñatu ndoñu'u xa ja'an-da kuenda tvini ka xajan tna'a-n xaxe'e ñani-ro ku'a-ro ka jandixa Jesucristu. ² Xini-da xa ka juini-n xa chindee-n-yi. Nuu ñani-ro ku'a-ro Macedonia, xa n-ja'an va'a-da xaxe'e-n. Ja'an-da xa nde xá nduxi xá xndaxio tu'a mee-n, se Acaya, xa chindee koio-n. Xaxe'e xa ka kida mee-n xamani ya'a, kue'e ñani-ro ku'a-ro Macedonia ka juini xa chindee mee-i tuku. ³ Tunda'a-da ñani-ro nuu-n vitna, xa chindee ña'a-s xa koo tu'a koio-n, ná n-ja'an-da. Xá n-ja'an va'a-da xaxe'e-n, te ña juini-da xa du'a ma koo. ⁴ Chi nux naxee koio iin uu ñani-ro Macedonia xi'in-da, te ta koo tu'a koio ka-n, te ya'a-da xa januu nuu-s, xaxe'e xa n-xio-da confianza nuu-n. Te mee-n tuku, kujanuu koio-n nuu-s. ⁵ Xijan kuu xa n-xani ini-da xa ndoñu'u xa kajan-da ñani-ro, xa juindodo nuu-s ji'in, xa chindee ña'a-s xa koo tu'a ntidaa. Xá n-ka ja'an-da xa juini-n xa juña'a-n iin xa va'a xa va'a. Nux du'a kada-ro, te du'a kuu iin xava'a kada koio-n, te ma kuu iin xa xia'an nga te dada natu ini-n.

⁶ Naja'an koio-n xa ja'an-ro: Nux xate iin seyi ita'u ni triu, te ita'u ni xa kax ko'o-s ni'i-s. Nux xate-s kue'e triu, te kue'e xa kax ko'o-s ni'i-s. ⁷ Mee-n du. Na juña'a koio-n nanda ka juini-n xa juña'a-n. Maxku juña'a-n ni iin xa ña juini-n xa juña'a-n. Maxku tnau ini koio-n, maxku juña'a-n xaxe'e xa xijan mee-da. Chi xemani

Ianyuux ñayiu kuvete hora xia'an-i ḥin xa xia'an-i.

⁸ Kua'a Ianyuux xa taxi-ia xamani-ia xi'in xamani-ia nuu-n. Kiu xi'in kiu tnii koio ka-n ntdaa xa ndoñu'u-n. Taxi-ia xa ndoñu'u mee-n, te taxi-ia xa juña'a nga-n xa juña'a nga-n nuu īnka ñayiu. ⁹ Ja'an tnu'u Ianyuux:

Se kui'a ña n-kuu-s.

N-xia'an-s nuu ñayiu ka kunda'u.

Nikava nikuita ndoo xava'a n-kida-s.

¹⁰ Ná xia'an Ianyuux triu nuu se xate triu, te dada xia'an-ia tila xa kaxi-s, da taxi-ia ntdaa xa ndoñu'u mee-n, te kada-ia xa kada koio-n xa kada koio ka-n xava'a. ¹¹ Taxi Ianyuux kue'e xa kue'e ka nuu mee-n, xa kue'e xa kue'e ka juña'a nga mee-n nuu īnka ñayiu. Kane'e-da ji'in xa juña'a koio mee-n, te xijan kada xa juña'a koio ñani-ro ku'a-ro xa n-kuta'u-i nuu Ianyuux. ¹² Na kada koio mee-n xamani ya'a, juña'a-n xa ndoñu'u ka nuu ñayiu ka kunduu xi'in Ianyuux, te diuni kada-n xa juña'a koio mee-i xa n-kuta'u-i xi'in xa n-kuta'u-i nuu Ianyuux. ¹³ Na kada koio-n xamani ya'a, jini koio ñani-ro ku'a-ro xa ka jandixa mee-n tnu'u Jesucristu, te juña'a koio-i xa n-kuta'u-i, xaxe'e xa ka kunduu-n xi'in mee-i, hora xia'an-n xamani ya'a nuu mee-i, xi'in nuu ntdaa ñani-ro ku'a-ro. ¹⁴ Te kajan ta'u koio-i nuu Ianyuux xaxe'e-n. Juemani ña'a koio-i mee-n, xaxe'e xa taxi Ianyuux xamani-ia xi'in xamani-ia nuu-n. ¹⁵ ¡Na kuta'u-ro Ianyuux xaxe'e xamani taxi-ia! ¡Ña ni'i-da tnu'u ja'an-da nanda xemani ña'a Ianyuux!

Mee-da, Spalu, se n-tunda'a Ianyuux kuu-da

¹ Mee-da, Spalu, xijan-da nuu-n, xa maxku daxio koio-n tnu'u-da. Ná n-jandixa Cristu Taa-ia Ianyuux, da jandixa mee-da Ianyuux. Se va'a n-kuu Cristu, se ñatu n-kuxee ini nuu Ianyuux. Te du'a kuu mee-da. Ka ja'an-s xa kunda'u kukee-da nuu-n hora tuu-da xi'in-n, te ka ja'an-s xa yo ndunde'e-da nuu-n hora xika tuu-da. ² Xijan-da nuu-n xa maxku kadajuexa ña'a koio-n, xa ndunde'e-da nuu se ka ja'an xa kida-da dava'a nga xa juini-da xa ni'i-da xa juini-da. ³ Xandaa kuu xa kuu-da iin seyii, ná kuu dava'a nga inka seyii, ko ña jantna'a-da ná jantna'a inka seyii. ⁴ Jantna'a-da, ko ñatu xetniu-da xa xetniu ñayiu ñatu ka jandixa Cristu. Jantna'a-da xi'in xa taxnuni Ianyuux, xa danaa-da ntidaa xa kida xa ma jandixa koio ñayiu Ianyuux. Kuu ná kuu xa danaa-da iin cuartel a iin vekaa ka'nú. Dajane-da xeve'e, danaa-da ntidaa xa io. ⁵ Dande'a ña'a-da xa ña ka xani ini va'a se ijan. Dande'a ña'a-da xa se najuen tnu'u mee-s ka kuu-s, se ñatu juini xa jini koio mee-n Ianyuux. Kada-da xa dandoo koio-n xaxtnuni mee-s, xa kada koio-n xa juini Cristu. ⁶ Na kada koio mee-n ná io ná jua'an xa jandixa va'a koio-n Cristu, te io tu'a mee-da xa kada u'u-da ntidaa se ka kuxee ini.

⁷ Ka xini-n nanda kaa xa xnde'a-n, te ka xani ini-n xa kutnuni ini-n. Nux xani ini iin ñayiu xa kunduu-i xi'in Cristu, io xa najani ini-i xa nani kunduu-i xi'in Cristu, dani kunduu mee-da xi'in Cristu tuku. ⁸ Ja'an-da xa n-taxi Xto'o-ro xa taxnuni-ia nuu mee-da, te n-tunda'a ña'a-ia mee-da nuu mee-n. Te ma kujanuu-da xa du'a ja'an-da. Ná n-taxi-ia xa taxnuni-ia xa danaa ña'a-da, n-taxi-ia

xa taxnuni-ia xa chindee ña'a-da. ⁹ Ña juini-da xa kani ini koio-n xa kidava'a-da carta nuu-n xa dayu'u ña'a-da. ¹⁰ Xini-da xa ka ja'an-s: "Carta kidava'a Spalu kuu xa taxnuni-s xi'in xa ndaku-s, ko mee mee-s ña ndaku-s, te ñatu xiniñu'u tnu'u ja'an-s." ¹¹ Ña kutnuni ini koio-s xa nani kuu-da hora tuu xika-da, dani ku kuu-da hora kutuu-da xi'in-n. Xa kidava'a-da xi'in xa kada-da, iin nuu kuu.

¹² Ña kua'a-da xa dadavatna'a-da xi'in se ja'an va'a mee-s. Ka chiku'a tna'a-s mee-s, ka dadavatna'a-s mee-s. Du'a kuu xa xa lilu ka kida-s. ¹³ Na n-taxi Ianyuux tniu-da, n-tunda'a ña'a-ia mee-da nde Corinto. Nux ja'an va'a-da, ja'an va'a-da xaxe'e tniu n-taxi Ianyuux. ¹⁴ Kidatniu-da xi'in mee-n, xaxe'e xa n-tunda'a ña'a Ianyuux nuu-n. Ki'na ka mee-da n-xee nde ñuu-n, xa kachitnu'u-da tnu'u Jesucristu. ¹⁵ Ñatu ka najuen tnu'u-da mee-da xaxe'e tniu n-ka kida inka ñayiu. Xndetu-da, xa hora jandixa va'a koio ka mee-n, dani kadatniu koio ka mee-da me'ñu mee-n. ¹⁶ Te dada juña tnu'u-da tnu'u Jesucristu nuu ñayiu xtuu xika ka dada mee-n. Chi ma najuen tnu'u-da mee-da xaxe'e tniu ka kida inka ñayiu.

¹⁷ Nux ja'an va'a iin ñayiu, na ja'an va'a-i xaxe'e Xto'o-ro. ¹⁸ ¿Nax xiniñu'u nux ja'an va'a iin seyii xaxe'e mee-s? Xa xiniñu'u kuu xa xitotnuni Ianyuux mee-s, te ja'an va'a mee-ia xaxe'e-s.

11

Se ka ja'an xa Ianyuux n-tunda'a mee-s, ko ña ndaa

¹ ¿Ka xani ini-n xa ja'an-da ná ja'an iin se lilu a? Ko io xa kunini na'i koio ka-n. Joon, kundetu kuee koio-n. ² Xá n-kida Ianyuux xa yo va'a xemani ña'a-da. Ná kida iin seyii nuu da'ya dí'i-s hora tnunda'a-i, da n-kida ña'a-da mee-n. N-xia'an-da tnu'u-da nuu Cristu, xa juñal'a-da mee-n nuu mee-ia. Te juini-da xa ku kuu koio-n ná kuu iin dichi luchi va'a tnunda'a xi'in idini seyii. ³ Ko ndu ini-da xaxe'e-n. Io seyii ka juini xa kada maxu ña'a-s. Danda'u ña'a-s mee-n, ná n-danda'u kui'na Eva. N-ja'an kui'na tnu'u vete, ko ña n-kutnuni ini Eva xa tnu'u vete n-kuu. Juini-da xa va'a kutnuni ini koio mee-n. Juini-da xa juemani koio-n Cristu, juini-da xa jandixa koio-n-ia xi'in ntdaa anu-n. ⁴ Se ijan, tuku kachitnu'u-s Jesús, ka dama-s-ia. N-ka tnii mee-n Espíritu Ianyuux. Se ijan ka kida xa dandoo-n Espíritu Ianyuux, xa kada-n xa juini kui'na. N-ka tnii mee-n tnu'u Jesucristu. Inka tnu'u kachitnu'u-s nuu-n, te ka xejoon-n. Dava'a nga se vaxi, te ka xeka va'a-n-si. Te ndu ini-da xa nada ña'a kueka va'a koio-n tnu'u ka ja'an-s. ⁵ Ka ja'an-s xa kunduu-s xi'in Cristu, ka ja'an-s xa se n-tunda'a Ianyuux ka kuu-s. Va'a xa va'a ka najuen tnu'u-s mee-s. Ja'an mee-da xa ñatu kunxa'nu ka mee-s dada mee-da. ⁶ Juini ña ja'an vivo-da, ko kutnuni ini va'a-da xa ja'an-da. Kiu xi'in kiu, ntdaa xa kida-da, n-dande'a ña'a-da xa kutnuni ini va'a-da tnu'u va'a Jesucristu.

⁷ Nuncas ña n-jen ya'u-da na n-kachitnu'u-da tnu'u Ianyuux. N-ka ni'i mee-n xa kutuu va'a koio-n xi'in Ianyuux, ko n-xo kunda'u n-xo kukee mee-da. ¿Ka xani ini-n xa xa'a kuu xa n-kida-da xa u'u nuu-n a? ⁸ Kuu ná kuu xa n-du'u-da ñani-ro

ku'a-ro inka veñu'u, xa ma ndoñu'u xa kajan-da nuu mee-n xa kundeka ña'a-n. ⁹ Na n-xo tuu-da xi'in-n, juini n-ndoñu'u ka-da, ko ni iin xa ña n-xijan-da nuu-n. Na n-ka xee ñani-ro Macedonia, n-ka taxi nga mee-s ntidaa xa ndoñu'u-da. Ki u ijan ña n-xijan-da ni iin, te vitna ma kajan-da ni iin. ¹⁰ Ná n-ja'an Cristu xandaa, da ja'an mee-da xandaa. Juini-da xa ni iin ñayiu distrito Acaya, maxku ja'an xa n-xo ndeka ña'a-i. ¹¹ Te, ¿nakuenda xa du'a ja'an-da? ¿Xaxe'e xa ñatu xemani ña'a-da mee-n a? ¡Ña'a! Na'a Ianyuux xa yo xemani ña'a-da mee-n.

¹² Ko ná kida-da vitna, du'a kada na'i ka-da, xa ma kua'a xa ja'an koio se ijan xa kuu mee-s ná kuu mee-da. ¹³ Ña n-tunda'a Cristu mee-s. Ka danda'u-s ñayiu. Ka ja'an-s xa ka kuu-s se n-tunda'a Cristu, ko ña ndaa. ¹⁴ Mee kui'na kida xa kaa-i ná kaa ángel, ia xinokuechi nuu Ianyuux, ia vaxi xi'in xadiñu Ianyuux. ¹⁵ Te diuni, ¿nakuenda ka xani ini-n xa ma kada koio se ijan ná ka kida-s? Se xinokuechi nuu kui'na ka kuu-s, te ka kida-s xa kaa-s ná kaa se kida xava'a. Ko nani ka kida-s, dani ndadandaa ña'a Ianyuux mee-s.

Ntdaa vida n-ya'a Spalu

¹⁶ Inka vuelta ja'an-da xa maxku kani ini koio-n xa n-nduloko-da. Ko nux ka xani ini-n xa n-nduloko-da, ko kundetu koio-n, na ja'an-da ná ja'an iin se lilu. Juejoon koio-n xa na najuen tnu'u-da mee-da ita'u ni. ¹⁷ Vitna, ñatu ja'an-da tnu'u Xto'o-da. Diko ni najuen tnu'u-da mee-da, ná ja'an iin se n-nduloko. ¹⁸ Io kue'e ñayiu ka najuen tnu'u mee-i ñuñayiu ya'a. Te dani daña, ¿nax kuu xa na najuen tnu'u-da mee-da? ¹⁹ Andix

ka kuu se kutnuni ini va'a, te kundee ini koio-n
 nuu se n-nduloko. ²⁰ Nux ka kida-s xa ka kuu-n
 se kidatniu du'a nuu mee-s, dani xndetu kuee-n
 nuu-s. Nux ka xetniu ña'a du'a-s, te ña tuu nax ka
 ja'an mee-n. Nux ka danda'u ña'a-s xi'in tnu'u-s,
 te kidajuexa ña'a-s xa kada koio-n xa juini mee-s,
 te ka xejoon-n. Nux se taxnuni nuu-n ka kuu-s,
 ko vatuka. Nux ka katu-s nuu-n, ko dani ka xeka
 va'a-n-si. ²¹ ¡Kujanuu-da nuu-n, xa ña n-ndunde'e
 mee-da nuu-n, ná n-ka kida ña'a mee-s!

Ja'an-da ná ja'an iin se lilu. Nux ka ja'an va'a
 mee-s xaxe'e mee-s, te ja'an va'a mee-da xaxe'e
 mee-da tuku. ²² ¿Ka ja'an-s xa ka kuu-s se Israel
 a? Mee-da tuku. ¿Ka ja'an-s xa ka kuu-s da'ya
 taxa'nu tnetnu-s Abraham a? Mee-da tuku. ²³ ¿Ka
 ja'an-s xa ka kuu-s se xinokuechi nuu Cristu a?
 Ja'an-da ná ja'an iin se n-nduloko, ko ja'an-da xa
 kuu-da iin se xinokuechi yo va'a ka dada mee-s.
 Kue'e ka n-kidatniu mee-da dada mee-s. Xaxe'e
 Cristu, n-yindi'u-da vekaa kue'e ka vuelta dada
 mee-s. Kue'e ka vuelta n-ka janña'a ñayiu mee-da
 dada mee-s. Kue'e vuelta xaku nga kuú-da. ²⁴ O'on
 vuelta n-ka janña'a sexa'nu Israel cuarta ñii. Iin
 iin vuelta n-ka janña'a-s oko xaun koon vuelta.
²⁵ Uni vuelta n-ka janña'a soldado romano bastón.
 Fin vuelta n-ka janña'a ñayiu yuú, xa ka'ni ña'a-i.
 Uni vuelta nduxi barcu nuu jua'an-da ndute mar.
 Te oko koon hora n-kundee ini-da nuu ndute.
²⁶ Kue'e vuelta n-xikonuu-da ñuu xi'in ñuu, te
 n-xio kue'e xa n-kida xa yu'u-da. N-ya'a-da de'va
 na'nu. N-ya'a-da nuu io ñadu'u. N-ka xini u'u ña'a
 ñayiu Israel, te n-ka xini u'u ña'a ñayiu ña ka kuu
 ñayiu Israel. N-ya'a-da ñuu na'nu, n-ya'a-da yuku,
 n-ya'a-da nuu ndute mar. N-ka xini u'u ña'a se

ka danda'u ñayiu, se ka ja'an xa ka kuu-s ñani-ro, ko ña ndaa. ²⁷ Yo nde'e n-xo kidatniu-da, te kue'e vida n-xo ya'a-da. Io kiu ni ña n-xo kidi-da. N-xo kojon-da. N-xo yichi-da ndute. Kue'e vuelta ña n-xio tiempo xa kaxi-da, xa chindee-da inka ñayiu. N-xo kuvixi-da, te ña n-xio da'ma-da.

²⁸ Kiu xi'in kiu kue'e vida ya'a yíki kuñu-da, ko diuni kue'e vida ya'a anu-da, xaxe'e xa ndu ini-da xaxe'e ñani-ro xi'in ku'a-ro ntdaa veñu'u. ²⁹ Nux iin ñayiu ña kundee ini xa jandixa na'i ka-i Xto'o-ro Jesucristu, te juini-da xa nujuin-da diñi-i, xa juña'a-da tnu'u kanu ini nuu-i. Nux iin ñayiu ndua xa kida-i xa u'u, te kujanuu mee-da, te tnau ini mee-da. ³⁰ Nux io xa ja'an va'a-da xaxe'e-da, ja'an-da xa ña ndaku-da. ³¹ Na'a Ianyuux xa ña ja'an-da tnu'u vete. Kuu-ia Taa Xto'o-ro Jesucristu. Na juña'a-ro xa n-kuta'u-ro nuu-ia, kuia ma jin ndi'i. ³² Na n-xo tuu-da ñuu nani Damasco, te n-nanduku ña'a gobernador. N-kidatniu-s nuu se kunxa'nu ka nani Aretas. N-ta'u tniu-s soldado-s, xa kadi koio-s ye'e ñuu Damasco, xa tnii presu ña'a-s mee-da. ³³ Ko ñani-ro n-ka dakeé ña'a xiti iin yika ka'nu, te n-ka nune ña'a-s iin ventana xeve'e ka'nu ñuu jan, te du'a n-kuu xa n-kaku-da.

12

N-xe'en Spalu nuu tuu Ianyuux

¹ Ña tuu nax ni'i-da, xa ja'an va'a-da xaxe'e-da. Ja'an-da nax n-kida Xto'o-ro Jesucristu. N-datu ini ña'a-ia, n-dande'a ña'a-ia mee-ia xi'in xa tax-nuni-ia. ² Xini-da iin seyii kunduu xi'in Cristu. Xá n-kuu uxi koon kuia n-tnii Ianyuux mee-s, xa n-xe'en-s xi'in-ia nde andiu nuu tuu-ia. Ña xini-da

nux n-xe'en yiki kuñu-s, o meni anu-s. Ko Ianyuux na'a nax n-kuu. ³⁻⁴ Xini-da xa ndeka Ianyuux se ijan n-xe'en nde andiu, nuu nani paraíso. Ña xini-da nux n-xe'en yiki kuñu-s, o meni anu-s. Na'a Ianyuux nax n-kuu, ko ña xini mee-da. Te ijan n-teku-s tnu'u ña kua'a xa ja'an-s, chi ña n-xejoon Ianyuux xa ja'an-s tnu'u jan. ⁵ Ja'an va'a-da, xaxe'e iin seyii kuu ná kuu se ijan, ko xaxe'e mee-da, ma ja'an va'a-da. Xaxe'e mee-da, ja'an ni-da xa ña ndaku-da xa kada-da tniu n-taxi Ianyuux. ⁶ Nux n-juini-da xa najuen tnu'u-da mee-da n-kuu, kua'a-da, ko dani ma ku kuu-da se lilu, chi xandaa ja'an-da. Ko du'a ñatu kida-da, nada kani ini va'a ka iin ñayiu xaxe'e-da. Va'a ka xa kototnuni ña'a mee-i, mee-da xi'in tnu'u-da.

⁷ Va'a xa va'a xa n-dande'a ña'a Ianyuux. Xaxe'e xa n-xini-da iin xava'a xa ña kua'a ñayiu xa jini-i, te n-kida Ianyuux xa ña ndaku-da. N-xejoon-ia xa janña'a kui'na mee-da. Kuu ná kuu xa tuu ña'a ka-i, xi'in iin iñu deen. Du'a n-kida Ianyuux, xa ña kua'a-da xa najuen tnu'u-da mee-da. ⁸ Uni vuelta n-xijan-da nuu Xto'o-ro Jesucristu xa kine'e-ia iñu jan. ⁹ Ko n-ja'an-ia: "Xemani ña'a-r mee-n, te xijan kuu xa ña tuu nax ndoñu'u-n. Hora ña ndaku mee-n, te jini koio ñayiu xa chindee ña'a-r xi'in xa taxnuni mee-r." Xijan kuu xa kuvete-da hora ja'an-da xa ña ndaku-da, chi hora ña ndaku mee-da, tñii-da xa tñii ka-da xandaku Cristu. ¹⁰ Xijan kuu xa juini ña ndaku-da, ko kuvete-da. Juini kui'a ka ja'an ñayiu nuu-da, ko kuvete-da. Juini kue'e vida ya'a-da, ko kuvete-da. Juini ña kua'a-da xa kada-da xa juini-da, ko kuvete-da.

Kuvete-da xaxe'e Cristu. Xaxe'e mee-ia, nahora ña ndaku-da, hora ijan, taxi-ia xandaku mee-ia.

Yo ndu ini Spalu

¹¹ Xá n-kuu-da iin se lilu. Xá n-ja'an va'a-da xaxe'e-da, ko mee-n n-ka kidajuexa ña'a. N-xio xa ja'an va'a koio mee-n xaxe'e-da, ko ña n-ka kida-n. Se ka ja'an xa n-tunda'a Ianyuux mee-s, ña ka kunxa'nu ka-s dada mee-da. Juini ña ya'u-da ni iin, ko ña kunxa'nu ka mee-s dada mee-da. ¹² Na n-xo tuu-da xi'in-n, n-dande'a ña'a Ianyuux xa kuu-da iin se n-tunda'a-ia. N-kida-ia milagru xi'in tniu ka'nu ka, xa ni iin ñayiu ma kua'a xa kada-i. N-kida-ia xa n-ka yu'u-n te n-ka kuvete-n. N-kundee ini-da, nde n-kida-da tniu n-taxi-ia me'ñu-n. ¹³ ¿Nakuenda ka xani ini-n xa va'a ka ñani-ro ku'a-ro inka veñu'u dada mee-n? ¿Ka xani ini-n xa n-kida-da xa u'u nuu-n, hora ña n-xejoon-da xa kundeka ña'a koio-n a? Nux ka xani ini-n xa n-kida-da xa u'u nuu-n, jio xa taxkanu ini ña'a koio-n!

¹⁴ Io tu'a-da xa xee-da ñuu-n vuelta kuu uni, ko ma juejoon-da xa kundeka ña'a koio-n. Ña juini-da xa ni'i-da xaxii-n. Juini-da xa ni'i ña'a-da mee-n. Chi ña ndoñu'u xa kuneva'a sekuechi xaxii-s xa kundeka-s tadi'i-s, ndoñu'u xa kuneva'a sexa'nu xaxii-s xa kundeka-s da'ya-s. ¹⁵ Kuvete-da xa kuvete-da xa taxi-da ntidaa xaxii-da, xi'in ntidaa xa kuu-da, xaxe'e-n. Ko kuu ná kuu xa ntña'a xemani ña'a ka-da mee-n, da xini u'u ña'a ka-n mee-da.

¹⁶ Ka xini-n xa ña n-xijan ña'a-da ni iin. ¿Ka xani ini-n xa se danda'u ña'a kuu-da u? ¿Ka ja'an-s xa xijan-da tvini xaxe'e ñayiu kunda'u te xetniu mee-da tvini jan u? ¹⁷ ¿Ka xani ini-n xa

n-tunda'a-da ñani-ro, xa na danda'u ña'a-s mee-n a? ¹⁸ N-xijan-da nuu Tito, xa ji'in-s ñuu-n, te n-tunda'a-da inka ñani-ro xi'in-s. ¿N-danda'u ña'a Tito mee-n a? N-ka xini-n xa n-xani ini Tito ná n-xani ini mee-da, te n-kida mee-s ná n-kida mee-da.

¹⁹ Ka xani ini-n xa mee-da dada'an-da xa du'a ja'an-da, ko ña ndaa. Kunduu-da xi'in Cristu, te ja'an-da xandaa nuu Ianyuux. Ñani mani-da, ku'a mani-da, ntdaa xa kida-da, kida-da xa kunduu na'i koio ka mee-n xi'in Cristu. ²⁰ Yu'u-da, nux xee-da Corinto te nani'i ña'a-da ka kida-n xa ña juini-da. Yu'u-da xa nani'i ña'a mee-n xa kuu-da xa ña ka juini-n. Yu'u-da, xa ka jantna'a-n, iin-n xi'in inka-n, te kukuedi ini nuu tna'a-n. Yu'u-da, xa ka kiti ini-n, te ka kida-n, iin iin-n, xa ka juini mee-n. Yu'u-da, xa ka jan loko ka jan du'a-n, te ka jan tnu'u tna'a-n. Yu'u-da, xa kuxee ini-n, te nuu diin ka kuu-n. ²¹ Yu'u-da, xa hora xee-da ñuu-n, te kada Ianyuux xa kujanuu-da xaxe'e-n inka vuelta. Yu'u-da, xa tnau ini-da xaxe'e ñayiu xtuu me'ñu mee-n, ñayiu n-ka kida kuechi te nuncas ña n-ka natu ini-i kuechi-i. Xá n-ka kida-i xa ñatu kuu xava'a, xá n-ka kidi-i xi'in ñayiu ña n-tnunda'a xi'in-i, xá n-ka kida-i ntdaa xa u'u n-ka kukajan ini-i.

13

Na jandixa na'i koio ka-n Xto'o-ro Jesucristu

¹ Xee-da ñuu-n vuelta kuu uni vitna. Nux tekuechi iin ñayiu xa n-dakua'a ña'a-da, te io xa ja'an ndaa uu uni ñayiu xa du'a kuu. ² Na n-xo tuu-da xi'in-n vuelta kuu uu, n-ja'an-da xa nux naxee-da ñuu-n inka vuelta, te maxku taxkanu ini

ka-da ñayiu n-ka kida xa u'u. Vitna, antecas xa xee-da, ja'an-da nuu mee-i xi'in ntdaa mee-n, xa ma kaku-n, ni iiñ-n. ³ Ka juini-n xa kototnuni ña'a-n, nux ja'an-da xi'in xa taxnuni Cristu, a ña'a. Ma ku kuu-ia Ia ña ndaku nuu-n. Dande'a ña'a-ia me'ñu mee-n xa yo ndaku-ia, te dande'a ña'a-ia xa ja'an mee-da tnu'u n-taxi mee-ia. ⁴ Na n-ka xatacaa-s Cristu, ña ndaku-ia, ña n-dande'a-ia ñayiu xa taxnuni-ia. Ko tuu-ia vitna, xi'in xa taxnuni Ianyuux. Mee-da tuku. Juini kunduu-da xi'in Cristu, ko ña ndaku-da, ñatu dande'a ña'a-da xa taxnuni-da. Ko xi'in xa taxnuni Ianyuux kutuu-da, xa ku kuu-da se xinokuechi nuu-n.

⁵ Io xa kototnuni koio-n mee-n, nux jandixa-n Cristu, a ña'a. Kototnuni na'i koio ka-n mee-n. ¿Ña ka kutnuni ini-n xa tuu Jesucristu anu-n a? Nux ña yoo-ia anu-n, du'a na'a-n xa ña jandixa-n-ia. ⁶ Io-da confianza xa kutnuni ini koio-n xa ja'an-da xi'in xa taxnuni Cristu. ⁷ Xijan ta'u-da nuu Ianyuux xa maxku kada koio-n xa u'u. Ñadu xa juini-da xa jini koio ñayiu xa kida mee-da xava'a. Nux koo xa kani ini koio ñayiu xa ña kua'a-da xa taxnuni-da nuu-n, ko vatuka. Diko ni juini-da xa kada koio mee-n xava'a. ⁸ Nux xandaa kuu xa ka kida-n xava'a, te ma ndoñu'u xa taxnuni-da nuu-n. Chi diko ni taxnuni-da nuu-n xa kada koio-n xava'a. ⁹ Kuvete-da hora unu ndaku mee-n. Kuvete-da hora ka kida-n xava'a. Te kuvete-da, xa du'a ña ndaku mee-da. Kuvete-da, xa ña ndoñu'u xa taxnuni-da nuu-n. ¹⁰ Xijan kuu xa kidava'a-da nuu-n, nini ña yoo-da xi'in-n, xa hora na kutuu-da xi'in-n, te ma ndoñu'u xa ndunde'e-da nuu-n xi'in xa taxnuni n-taxi Xto'o-ro Jesucristu. N-taxi-ia xa taxnuni-ia, xa chindee ña'a-da, ñadu xa danaa

ñ'a'a-da.

¹¹ Ñani-da ku'a-da, na kuvete koio-n. Juejoon koio-n xa kadatniu Espíritu Ianyuux anu-n, xa ku kuu koio-n ñayiu ka kida xava'a. Juña tna'a-n tnu'u kanu ini. Kani ini koio iin nuu-n, te kutuu mani koio-n, iin-n xi'in inka-n. Te juemani ña'a Ianyuux mee-n, te kada-ia xa kutuu va'a koio-n.

¹² Tnitnanda'a-n, ntdaa mee-n, xa dande'a tna'a-n xa xemani tna'a-n. ¹³ Ntdaa ñani-ro ku'a-ro ka jandixa Jesucristu ka tunda'a xanyuux nuu-n.

¹⁴ Na taxi xto'o-ro Jesús xamani-ia nuu-n. Na juemani ña'a Taa-ro Ianyuux. Na kunduu na'i Espíritu Ii xi'in-n ntdaa-n. Du'a na koo.

**Tnu'u va'a tnu'u Jesucristo
New Testament in Mixtec, Diuxi-tilantongo
(MX:xtd:Mixtec, Diuxi-tilantongo)**

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Diuxi-tilantongo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Diuxi y Tilantongo [xtd], Mexico

Copyright Information

© 2001, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Diuxi-tilantongo

© 2001, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022**

601f9a87-70f6-56f7-8175-fc2dac9c9f9a